

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku
a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní
politiky a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Martin Kuta, Daniel Volek

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

OBSAH

OBSAH.....	2
EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ.....	3
ESVČ K SRBSKO-BOSENSKÉMU REFERENDU _____	3
ZASEDÁNÍ RADY PŘIDRUŽENÍ A STABILIZACE EU-MAKEDONIE _____	4
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU.....	6
FAC K SITUACI NA BLÍZKÉM VÝCHODĚ, ÍRÁNSKÝ JADERNÝ PROGRAM _____	6
TURECKO: NÁLETY NA IS A KURDSKÉ BOJOVNÍKY _____	8
FAC K MIGRACI, KONFERENCE VE VALLETTĚ _____	9
VÝVOJ V LIBYI _____	10

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

ESVČ K SRBSKO-BOSENSKÉMU REFERENDU

Pozadí

Bosna a Hercegovina je dlouhodobě nestabilní s ohledem na vnitřní uspořádání a požadavky jednotlivých tzv. konstitutivních národů. Mezinárodní společenství včetně EU se snaží o udržení současného stavu, s výjimkou odstranění nerovného pasivního volebního práva pro národnostní menšiny odlišného od práv Bosňáků, Srbů a Chorvatů.¹ Nejsilnější je tlak Republiky Srbské na odtržení od Bosny a Hercegoviny a připojení k sousednímu Srbsku. Tento tlak vyvrcholil v polovině července letošního roku, kdy Národní shromáždění Republiky Srbské vyslovilo souhlas s vyhlášením referenda, ve kterém by obyvatelé republiky měli rozhodovat o souhlasu se zákony týkajícími se soudní soustavy a pravomocí nejvyšší prokuratury, jejichž schválení odsouhlasil vysoký představitel pro Bosnu a Hercegovinu.² Prezident Republiky Srbské Milorad Dodik, zároveň předseda Aliance nezávislých sociálních demokratů (SNSD), která nejvíce podporuje připojení republiky k Srbsku, prohlásil, že referendum proběhne. Zároveň prohlásil, že referendum je výrazem dodržování autonomie jednotlivých entit, která je garantována Daytonskými dohodami.³

Vyhlášení tohoto referenda je možné interpretovat jako reakci na červencové zasedání Rady bezpečnosti OSN, na kterém se projednávala rezoluce k dvacetiletému výročí od událostí v Srebrenici, která však přes odpor Ruské federace nebyla schválena.⁴

Aktuálně

K rozhodnutí vyhlásit referendum se vyjádřili vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová a komisař pro rozšiřování a politiku sousedství Johannes Hahn. Uvedli, že konání referenda ohrožuje celistvost státu, ke které se politické elity přihlásily letos v únoru souhlasem s reformním plánem. Dále je ohroženo směřování země do struktur EU. Konání referenda zastiňuje socioekonomické problémy a jejich nutné řešení. Stav bosensko-hercegovinského justičního sektoru je předmětem jednání v rámci strukturovaného dialogu o justici.⁵ V této oblasti se tak očekává postupné zlepšení, ke kterému je EU připravena přispět.⁶

¹ K tomu viz Vybraná témata 1/2015, Všeobecné volby v Bosně a Hercegovině, říjen 2014, [ZDE](#).

² Úřad vysokého představitele pro Bosnu a Hercegovinu k tomu vydal prohlášení, že oba zákony byly přijaty také zástupci SNSD v Parlamentním shromáždění. Podle tohoto vyjádření Národní shromáždění Republiky srbské překročilo svoje pravomoci a vyvolává politickou krizi.

Ohr.int: Those supporting referendum against Dayton are pushing RS into isolation and crisis, 15. 7. 2015, [ZDE](#).

³ Balkaninsight.com: Bosnian Serbs to Hold Referendum on State Courts, 16. 7. 2015, [ZDE](#).

⁴ UN.org: UN officials recall 'horror' of Srebrenica as Security Council fails to adopt measure condemning massacre, 8. 7. 2015, [ZDE](#).

⁵ Europa.ba: Structured dialogue, [ZDE](#).

⁶ ESVČ: Statement by the Spokesperson of High Representative for Foreign Affairs and Security Policy/Vice-President of the Commission Federica Mogherini and of Commissioner for European Neighbourhood Policy and Enlargement Negotiations Johannes Hahn on the initiative for a possible referendum on the state judiciary adopted by Republika Srpska's National Assembly, 16. 7. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Na konci července byl také definitivně schválen reformní plán, který vzešel z loňské britsko-německé iniciativy a za výrazného přispění EU. Tento plán zahrnuje reformy hospodářské, sociální, administrativní a také reformy právního státu.⁷ Toto schválení ocenili ve společném prohlášení vysoká představitelka Mogheriniová a komisař Hahn.⁸ Požadovali, aby bosensko-hercegovinské autority bezodkladně zahájily uvádění bodů plánu v život. Zdůraznili také, že efektivní a funkční provedení reforem je podmínkou pro to, aby země byla považována za důvěryhodnou během dalších přístupových jednání.

ZASEDÁNÍ RADY PŘIDRUŽENÍ A STABILIZACE EU- MAKEDONIE

Pozadí

Makedonie získala kandidátský status v roce 2005. V roce 2009 EK doporučila zahájení přístupových rozhovorů. K tomu však stále nedošlo z důvodu odporu Řecka a Bulharska kvůli nevyřešeným historicko-politickým otázkám. V makedonské společnosti v posledních čtyřech letech výrazně klesla podpora členství v EU. Podle průzkumů z května 2014 bylo pro členství v EU 72 % obyvatel, naproti tomu 23 % obyvatel bylo proti (v roce 2002 bylo 93 % obyvatel pro, 3 % obyvatel proti).⁹ Podle některých komentářů EU není schopná nabídnout zemi jasnou perspektivu členství a EU nedokázala vytvořit dostatečný tlak na makedonskou vládu, aby přijala účinná a funkční opatření vedoucí k nápravě současného stavu a překonání politické krize.¹⁰

Aktuálně

Dne 15. července došlo ke sjednání dohody vládních a opozičních stran za přispění komisaře Hahna.¹¹ Dohoda upravuje vytvoření přechodné vlády a konání předčasných parlamentních voleb v dubnu roku 2016. Předsedu vlády nominuje současná nejsilnější vládní strana Vnitřní makedonská revoluční organizace – Demokratická strana makedonské národní jednoty (VMRO-DPMNE) Nikoly Gruevského, sociálně demokratická strana souhlasila s koncem bojkotu jednání parlamentu. K 15. září dojde ke zřízení funkce zvláštního prokurátora, který bude mít za úkol vyšetřit nelegální odposlechy osob.¹²

V druhé polovině července došlo k setkání Rady přidružení a stabilizace.¹³ Toho se zúčastnili zástupci makedonské vlády (Nikola Popovski, ministr zahraničí, Fatmir Besimi, místopředseda vlády) a EU (Miroslav Lajčák za vysokou představitelku a komisař Hahn). Tématem jednání se stala pokračující politická situace spojená s nedostatky právního státu (nejasná odpovědnost za současné masivní použití odposlouchávací techniky, potažmo nedostatečné vyšetření této události) a ochrana občanských svobod a soukromí. Rada přivítala politickou dohodu všech politických stran z 15. července. Dalším bodem jednání Rady se tak stal reformní program a jeho zavádění, ke kterému se přihlásila současná vláda Nikoly Gruevského. Rada zdůraznila nutnost

⁷ Europeanwesternbalkans.com: The Reform Agenda: Bosnia and Herzegovina's best chance, 5. 8. 2015, [ZDE](#).

⁸ Europa.eu: Joint Statement by HRVP Mogherini and Commissioner Hahn on the adoption of the Reform Agenda in Bosnia and Herzegovina, 28. 7. 2015, [ZDE](#).

⁹ Kas.de: Public Opinion and Macedonia's Accession to the European Union (2004-2014), 2014, s. 26, [ZDE](#).

¹⁰ Euractiv.com: Waiting for EU leadership: The worsening crisis in Macedonia, 15. 4. 2015, [ZDE](#).

¹¹ Balkanopen.com: EU Commissioner Hahn Brokers Deal Ending Crisis in Macedonia, 15. 7. 2015, [ZDE](#).

¹² K tomu viz Přehled SZBP červen 2015, [ZDE](#).

¹³ Rada EU: Twelfth meeting of the Stabilisation and Association Council between the former Yugoslav Republic of Macedonia and the EU Brussels, 20 July 2015, 20. 7. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

refořem pŕedevřím v oblasti soudnictví, veřejné správy, nezávislosti médií, volební reformy, mezinárodních vztahů a hospodářské správy. V zářím letořního roku proběhne na nejvyšší úrovni jednání, jehož by se měli účastnit také zástupci opozice a občanské společnosti, s cílem diskutovat o pokroku v daných oblastech. Dobré sousedské vztahy a sousedská spolupráce zůstávají prioritou pro udržení stability v regionu. Rada dále ocenila hospodářskou situaci v zemi, která se vyznačuje makrofinanční stabilitou a příznivou inflací. Rada dále ocenila podíl Makedonie na zvládnutí migračních tlaků z oblasti jihovýchodní Evropy.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

FAC K SITUACI NA BLÍZKÉM VÝCHODĚ, ÍRÁNSKÝ JADERNÝ PROGRAM

Popis problematiky – situace na Blízkém východě

Od březnových parlamentních voleb v Izraeli nedošlo v blízkovýchodním mírovém procesu k zásadnímu posunu. Po jmenování nové vlády zmírnil premiér Benjamin Netanjahu svou předvolební rétoriku¹⁴ a připustil možnost dvoustátního řešení izraelsko-palestinského konfliktu, které předtím odmítal.¹⁵ Izrael následně odevzdal Palestinské samosprávě příjmy z daní ve výši 470 milionů amerických dolarů, které zadržoval z důvodu přistoupení Palestiny k Mezinárodnímu trestnímu soudu, jehož členem se Palestina stala k letošnímu 1. dubnu.¹⁶ V červnu pak Izrael uvolnil některá omezení platná v Gaze¹⁷, i nadále však pokračoval v politice rozšiřování židovských osad a v demolici palestinských domů a infrastruktury na Západním břehu.¹⁸

V reakci na dvojici útoků z konce července¹⁹ vyhlásil premiér Netanjahu nulovou toleranci vůči židovským extremistům a jeho vláda přijala nová opatření proti Izraelcům, kteří napadají Palestince. Osoby podezřelé z takových útoků budou moci být dlouhodobě zadržovány, aniž by proti nim bylo vzneseno obvinění.²⁰

FAC k blízkovýchodnímu mírovému procesu

Otázkou mírového procesu na Blízkém východě se 20. července zabývala Rada EU pro zahraniční věci (FAC). Ve svých závěrech z tohoto jednání²¹ Rada potvrdila odhodlání EU podporovat dvoustátní řešení izraelsko-palestinského konfliktu a vyzvala obě strany, aby svůj proklamovaný závazek k tomuto řešení prokázaly konkrétními skutky. Bezprostřední prioritou má být řešení závažné humanitární a socioekonomické situace v Pásmu Gazy, kde by mělo dojít k zásadní změně politických, bezpečnostních a hospodářských poměrů, včetně ukončení blokády a úplného otevření hraničních přechodů.

Ministři zahraničí členských států uvítali výše zmíněné kroky, které Izrael učinil s cílem uvolnit omezení v Gaze. Současně však zdůraznili, že taková opatření musejí být součástí zásadní změny politiky vůči okupovanému palestinskému území. Vyzvali proto Izrael, aby umožnil urychlenou palestinskou výstavbu, jakož i sociální a hospodářský rozvoj palestinských oblastí pod plnou kontrolou Izraele a aby zastavil plány nucených přesunů obyvatelstva a demolice palestinských

¹⁴ Viz Vybraná témata 7/2015 Izraelské parlamentní volby 2015, [ZDE](#).

¹⁵ Washingtonpost.com: Netanyahu steps back from full opposition to Palestinian state, 19. 3. 2015, [ZDE](#).

¹⁶ UNSCO: Secretary-General's Briefing to the Security Council on the Situation in the Middle East, 21. 4. 2015, [ZDE](#).

¹⁷ Israel Ministry of Foreign Affairs: Reconstruction in Gaza, 17. 5. 2015, [ZDE](#).

¹⁸ UNSCO: Briefing to the Security Council on the Situation in the Middle East, 24. 6. 2015, [ZDE](#).

¹⁹ První útok se odehrál na konci července v Jeruzalémě, kde ortodoxní žid pobodal šest účastníků průvodu Gay Pride. O den později pak došlo ke žhářskému útoku na dům palestinské rodiny na Západním břehu.

²⁰ Bigstory.ap.org: Israeli premier vows 'zero tolerance' for Jewish extremists, 2. 8. 2015, [ZDE](#).

²¹ Rada EU: Závěry Rady o mírovém procesu na Blízkém východě, 20. 7. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

domů a infrastruktury. Rada zopakovala, že zásadně odmítá izraelskou politiku osidlování, která je podle mezinárodního práva nezákonná a vážně ohrožuje dvoustranné řešení. EU se zavázala, že ve všech dohodách se Státem Izrael bude výslovně uvedeno, že se nevztahují na území, která Izrael obsadil v roce 1967. Ministři rovněž požádali vysokou představitelku, aby prozkoumala možnosti zřízení mezinárodní podpůrné skupiny, jež by usilovala o obnovení mnohostranných mírových rozhovorů, a aby o tom začátkem září podala zprávu.

Rada dále vyzvala palestinské frakce, aby dosáhly jednotnosti především ve vztahu ke správě Pásma Gazy. Palestinská samospráva se má v Pásmu Gazy ujmout své funkce správy, a to i v oblasti bezpečnosti, civilní správy a kontroly hraničních přechodů. EU je připravena tyto snahy podpořit prostřednictvím urychlené reaktivace a případného rozšíření působnosti a mandátu misí EUPOL COPPS a EUBAM Rafah.²² Již na začátku července Rada prodloužila trvání těchto misí do 30. června příštího roku, přičemž na pokrytí mise EUPOL COPPS v tomto období byly vyčleněny finanční prostředky ve výši 9,175 milionů eur.²³

Dohoda o íránském jaderném programu

V červenci vyvrcholila jednání mezi Íránem a zeměmi E3+3 (Čína, Francie, Německo, Rusko, Spojené království, Spojené státy) o íránském jaderném programu, které zprostředkovává EU. FAC opakovaně prodloužila pozastavení platnosti sankcí EU, které bylo s Íránem dohodnuto v rámci společného akčního plánu ze dne 24. listopadu 2013.²⁴ Poté, co bylo 14. července dosaženo dohody o íránské jaderné otázce, Rada prodloužila pozastavení sankcí o dalších šest měsíců až do ledna 2016.²⁵

Dohodu představuje společný komplexní akční plán, v němž Írán potvrzuje, že za žádných okolností nebude usilovat o vyvinutí či získání jaderné zbraně v následujících 10 letech od vstupu dohody v platnost. Írán se dále zavazuje ke snížení počtu centrifug na obohacování uranu a k omezení svých zásob uranu na 300 kg. Veškeré aktivity spojené s obohacováním uranu budou probíhat v jediném zařízení, přičemž míra obohacení nesmí přesáhnout 3,67 %. Akční plán dále stanovuje, že Írán přebuduje svůj těžkovodní reaktor v Aráku tak, aby neprodukoval plutonium použitelné pro jadernou zbraň, a žádný nový reaktor na těžkou vodu nevybuduje. Írán současně umožní Mezinárodní agentuře pro atomovou energii (IAEA), aby dohlížela nad implementací dohodnutých opatření. Jakmile IAEA ověří, že Írán dostal svým závazkům, Rada bezpečnosti OSN, EU a Spojené státy zruší veškeré sankce, které se vztahují k íránskému jadernému programu.²⁶

Předpokladem společného komplexního akčního plánu bylo jeho potvrzení Radou bezpečnosti OSN, ke kterému došlo 20. července. Ve stejný den schválila dohodu také FAC.²⁷ O dokumentu bude nyní hlasovat americký Kongres, přičemž řada zákonodárců se již postavila proti vyjednané dohodě. Republikánští poslanci předložili ve Sněmovně reprezentantů návrh rezoluce, která

²² EUPOL COPPS je mise prováděná v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky EU, která již od ledna 2006 napomáhá palestinské samosprávě při budování institucí budoucího palestinského státu v oblasti policie a trestního soudnictví. EUBAM Rafah je mise EU pro pomoc na hraničním přechodu Rafáh.

²³ Rada EU: Policejní mise EU pro palestinská území prodloužena, 2. 7. 2015, [ZDE](#).

²⁴ Rada EU: Írán: pozastavení sankcí EU prodlouženo o týden, 30. 6. 2015, [ZDE](#); Írán: pozastavení sankcí EU prodlouženo, 7. 7. 2015, [ZDE](#); Írán: pozastavení sankcí EU prodlouženo, 10. 7. 2015, [ZDE](#).

²⁵ Rada EU: Írán: pozastavení sankcí EU prodlouženo o dalších šest měsíců, 14. 7. 2015, [ZDE](#).

²⁶ ESVČ: Joint Comprehensive Plan of Action, 14. 7. 2015, [ZDE](#)

²⁷ Rada EU: Závěry Rady o dohodě o íránském jaderném programu, 20. 7. 2015, [ZDE](#)

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

vyjadřuje silný nesouhlas s akčním plánem.²⁸ Prezident Obama nicméně předeslal, že jakékoli snahy Kongresu o odmítnutí dohody bude vetovat.²⁹

Dne 28. července pak vysoká představitelka Mogheriniová navštívila Írán za účelem diskuze o implementaci akčního plánu.³⁰

TURECKO: NÁLETY NA IS A KURDSKÉ BOJOVNÍKY

Popis problematiky

Turecký prezident Erdoğan ve svém projevu z 28. července prohlásil, že je nemožné pokračovat v mírových jednáních s kurdskými separatisty za pokračujících útoků Strany kurdských pracujících (PKK), čímž formálně ukončil mírový proces započatý v březnu 2013.³¹ Erdoğan tak reagoval na sérii útoků z předchozího týdne, při nichž zemřelo pět příslušníků tureckých bezpečnostních složek. Z jejich spáchání je podezřelá právě PKK, která krátce předtím obvinila turecké úřady z nečinnosti před bombovým útokem v kurdském městě Suruç, při němž zahynulo 32 lidí. Turecko, které považuje PKK za teroristickou organizaci, následně podniklo opakované nálety na její pozice na jihovýchodě země a v severním Iráku.³²

Prezident Erdoğan v projevu zároveň vyzval turecký parlament, aby zbavil imunity politiky, kteří mají vazby na teroristické skupiny, a umožnil tak jejich stíhání. Tím odkazoval na členy prokurdské Lidově demokratické strany (HDP), která se v červnových volbách poprvé dostala do parlamentu, když získala 13 % hlasů. Právě její úspěch byl jedním z důvodů, proč Erdoğanova strana AKP nedokázala obhájit absolutní většinu v tureckém parlamentu.³³

Nálety Turecka na pozice PKK probíhaly paralelně s leteckou kampaní proti Islámskému státu (IS) v Sýrii, kterou turecká vláda zahájila po útoku v Suruçu z 20. července. Dne 29. července pak Turecko uzavřelo dohodu se Spojenými státy o využití své letecké základny v Incirliku k útokům proti IS. Tato dohoda je součástí plánu obou zemí na vytlačení IS ze severu Sýrie a vytvoření bezpečné zóny podél hranic s Tureckem.³⁴

Jednání v institucích EU

Podporu Turecku v boji proti IS a jakýmkoli formám terorismu vyjádřila také vysoká představitelka Mogheriniová. Během telefonického rozhovoru s tureckým ministrem zahraničí

²⁸ Na konci července měl tento návrh podporu 214 z celkového počtu 435 členů Sněmovny reprezentantů. Congress.gov: H.Res.367 - Expressing the sense of the House of Representatives in disapproval of the Joint Comprehensive Plan of Action agreed to by the P5+1 and Iran, 16. 7. 2015, [ZDE](#).

²⁹ Kongres by pak mohl prezidentovo veto přehlasovat pouze dvoutřetinovou většinou v obou komorách Kongresu.

³⁰ ESVČ: After Iran deal, Mogherini holds talks in Tehran on implementation: Stresses "New Chapter", 29. 7. 2015, [ZDE](#).

³¹ Letos v únoru předseda PKK Abdullah Ocalan vyzval stoupence PKK ke složení zbraní.

K tomu viz Přehled SZBP února 2015, [ZDE](#).

³² Middleeasteye.net: ANALYSIS: Is the Kurdish peace process at stake? 29. 7. 2015, [ZDE](#).

Middleeasteye.net: How did the Turkish peace process collapse? 29. 7. 2015, [ZDE](#).

³³ Middleeasteye.net: ANALYSIS: Is the Kurdish peace process at stake? 29. 7. 2015, [ZDE](#).

Middleeasteye.net: How did the Turkish peace process collapse? 29. 7. 2015, [ZDE](#).

³⁴ Middleeasteye.net: Erdogan says peace process with Kurds cannot continue amid attacks, 28. 7. 2015, [ZDE](#).

Middleeasteye.net: ANALYSIS: Is the Kurdish peace process at stake? 29. 7. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Mevlüttem Çavuşoğluem zároveň zdůraznila význam udržení mírového procesu s Kurdy a svůj protějšek vyzvala k zachování příměří.³⁵

FAC K MIGRACI, KONFERENCE VE VALLETTĚ

Popis problematiky

Jako jedno z opatření zmírňující migrační tlaky na země jižní a jihovýchodní Evropy označila již v dubnu letošního roku Evropská rada účinnou spolupráci se třetími zeměmi a vnější činnosti EU. V souvislosti se zvládnutím migračních tlaků v regionu byly již využity také společné akce v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky.³⁶ V červnu letošního roku byla spuštěna námořní mise v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) EU EUNAVFOR Med.³⁷ Její činnost má být rozdělena do několika fází. V první fázi má mise plnit humanitární činnosti – záchrana běženců z širého moře. V dalších fázích, ke kterým ještě EU nemá zmocnění od Rady bezpečnosti OSN, by měla mise zajišťovat lodě a majetek pašeráků lidí.

Jednací v institucích EU

Tématem migrace se zabývala na svém jednání dne 20. července FAC. K tématu přijala Rada závěry.³⁸ Ministři zahraničí zdůraznili podíl vnější činnosti EU na zvládnutí současné běženecké krize. Ten spočívá ve spolupráci se třetími zeměmi, které jsou často zdrojovými zeměmi migrace do států EU. Spolupráce se má týkat stabilizaci situace, aby občané těchto států nepovažovali za nutné zemi opustit, dojednání smluv o návratu běženců, kterým nebyl přiznán status uprchlíka či jakákoli další mezinárodní ochrana ve státech EU a předcházení krizí, které by mohly působit další tlaky na přesuny obyvatelstva. Principy této spolupráce jsou založeny na dialogu a sdílené odpovědnosti.

Rada uvítala pořádání konference o nepravdělné a nelegální migraci na Maltě v listopadu letošního roku. Na této konferenci by mělo dojít k setkání EU s africkými zeměmi a následné debatě o možnostech předcházení nepravdělné a nelegální migrace, boji proti pašerákům lidí a posílení přítomnosti evropských států ve Středomoří. Na konferenci dojde k přijetí dvou dokumentů – politické deklarace o silnější spolupráci v oblasti migrace a výstupního dokumentu (akčního plánu) o již přijatých a plánovaných opatření a jejich dalším zavádění. Setkání zástupců členských států EU se státy africkými by měla přinést především pokrok ve sjednávání smluv o návratu.³⁹ V souvislosti s migračními proudy Rada zdůraznila nutnost věnovat pozornost také západobalkánské cestě. Konference na toto téma by se mohla konat v Budapešti.

Opatření v oblasti migrace jsou komplexní a je třeba součinnosti všech institucí a politik EU. Vnější činnost EU by ale měla být náležitě upravena podle potřeby zajistit zavedení dalších opatření v této oblasti. Rada dále uvítala zavádění dosavadních opatření. Ministři zahraničí vyzvali vysokou představitelku Mogheriniovou, aby na říjnovém zasedání Rady představila další opatření v oblasti vnější činnosti EU, která vyplývají z Evropské agendy o migraci.

³⁵ ESVC: High Representative Federica Mogherini speaks to Foreign Minister of Turkey, Mevlüt Çavuşoğlu, 25. 7. 2015, [ZDE](#).

³⁶ Přehled SZBP duben 2015, [ZDE](#).

³⁷ Přehled SZBP červen 2015, [ZDE](#).

³⁸ Rada EU: Council conclusions on migration, 20. 7. 2015, [ZDE](#).

³⁹ Ke konferenci viz dokument Rady EU: Valletta Conference on Migration (Malta, 11-12 November 2015) - Orientation debate, 30. 6. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Mise SBOP EUNAVFOR Med dosáhla 27. července plné operační kapacity,⁴⁰ což znamená, že od tohoto data běží dvanáctiměsíční období, během něhož může fungovat.⁴¹

VÝVOJ V LIBYI

Popis problematiky

Začátkem července 2015 byla za asistence Podpůrné mise OSN v Libyi (UNSMIL) dojednána politická dohoda mezi některými stranami libyjského konfliktu.⁴² Jejího podpisu, ke kterému došlo 11. července v marockém Skhiratu, se zúčastnili představitelé mezinárodně uznávaného parlamentu v Tobruku (Sněmovny reprezentantů) a zástupci některých samosprávních celků, zatímco parlament se sídlem v Tripolisu (Všeobecný národní kongres) se k dohodě nepřipojil. Podle zvláštního zmocněnce OSN v Libyi Bernardina Leóna však pro nezúčastněné strany zůstávají do budoucna dveře otevřené. Dohoda, která předpokládá vznik vlády národní shody s jednoletým funkčním obdobím, by měla být prvním krokem k obnovení míru a stability v zemi.⁴³

Jednání v institucích EU

Vysoká představitelka Mogheriniová vyzdvihla význam uzavřené dohody a vyjádřila připravenost EU podpořit vládu národní shody, jakmile bude ustavena.⁴⁴ Tento závazek potvrdila i FAC, která o situaci v Libyi jednala 20. července. Ministři mj. diskutovali o ekonomické podpoře ve výši 100 milionů eur, která by měla být nové vládě k dispozici ve chvíli, kdy libyjské úřady určí, na co jsou tyto prostředky potřeba.⁴⁵ Aktuální finanční pomoc Libyi pro léta 2014–2015 činí 36 až 44 milionů eur a je určena na tři prioritní sektory: demokratické vládnutí, mládež a zdravotnictví; dále potom podpora občanské společnosti a technická asistence. Celkový objem prostředků pro období 2014–2020 je pak stanoven na 126 až 154 milionů eur.⁴⁶ Ministři se dále zabývali možností uvalit sankce vůči narušitelům libyjského politického dialogu, s cílem přimět k jednání i zbývající strany. Podle vysoké představitelky Mogheriniové je Rada připravena tato opatření přijmout a začala již zvažovat konkrétní jména. O uložení sankcí může Rada rozhodnout v případě potřeby kdykoliv, avšak preferovala by, aby bylo toto rozhodnutí učiněno v rámci OSN.⁴⁷

⁴⁰ Mise v současnosti disponuje čtyřmi plavidly, dvěma letadly a třemi helikoptéry.

⁴¹ ESVČ: EUNAVFOR Med Force Fully Operational, 28. 7. 2015, [ZDE](#).

⁴² UNSMIL: Libyan Political Agreement, [ZDE](#).

⁴³ Whatsinblue.org: Briefing and Consultations on the Initialing of a Peace Agreement in Libya, 14. 7. 2015, [ZDE](#).

⁴⁴ ESVČ: Statement of the HR/VP Federica Mogherini on the political settlement in Libya, 12. 7. 2015, [ZDE](#).

⁴⁵ ESVČ: Remarks by High Representative/Vice-President Federica Mogherini following the Foreign Affairs Council, 20. 7. 2015, [ZDE](#).

⁴⁶ ESVČ: Strategy Paper/Multi-Annual Indicative Programme Libya (2014-2015), [ZDE](#).

ESVČ: Summary of the Strategy Paper/Multi-Annual Indicative Programme Libya (2014-2015), [ZDE](#).

⁴⁷ Rada EU: Rada pro zahraniční věci, 20/07/2015, 20. 7. 2015, [ZDE](#).

ESVČ: Remarks by High Representative/Vice-President Federica Mogherini following the Foreign Affairs Council, 20. 7. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz